

ning i disse sager står ikke mål med de ressourcer, der skal anvendes hertil.

Søfartsstyrelsen har forholdsvis gode erfaringer med oversendelse af sager til andre landes søfartsmyndigheder, når der er tale om enkelte sager, som er veldokumenterede, og som ikke kræver omfattende bevisførelse. Sager om overtrædelse af journalbestemmelserne vil derfor blive oversendt til flagstaten i de tilfælde, hvor Søfartsstyrelsen har erfaring med, at de pågældende flagstater vil efterkomme en anmodning om selv at foretage retsforfølgning.

Der er i dag såvel i havmiljølovens § 62 som i § 32, stk. 5, i lov om sikkerhed til søs bestemmelser om virksomhedsansvar. I bemærkningerne til § 1, nr. 7, og § 2, nr. 1 og 2, er det præciseret, at dette ansvar skal være det primære. I lov om sikkerhed til søs er det endvidere fundet hensigtsmæssig at udskille reguleringen af journalerne til særskilte bestemmelser, bl.a. fordi anvendelse af virksomhedsansvar afviger fra, hvad der i øvrigt følges efter loven ved overtrædelser, der begås om bord på skibene. Der henvises herom til de foreslåede bestemmelser i § 2, nr. 1 og 2.

2.3 Administrativ ransagning og tilbageholdelse

2.3.1 Gældende ret

Ransagning - herunder udtagning af olieprøver på skibe - som led i efterforskning med henblik på strafferetlig forfølgning foretages af Søværnet i medfør af Anordning nr. 513 af 2. oktober 1940 angående politimyndighed for Søværnets Skibe og Luftfartøjer, såfremt skibet befinder sig i dansk territorialt farvand. Hvis et skib må antages at forlade en havn, inden politiet kan komme til stede, vil tilsynsmyndigheden efter havmiljøloven i øvrigt kunne foretage en foreløbig beslaglæggelse af skibet med henblik på sikre beviserne, jf. retsplejelovens § 807 a, forudsat skibet med rimelig grund er mistænkt for ulovlig olieudtømning. Sagen skal i så fald snarest muligt overgives til politiet.

Bortset fra disse tilfælde er det efter retsplejelovens regler politiet, som træffer beslutning om iværksættelse af foreløbige straffeprocessuelle tvangsmidler (ransagning, beslaglæggelse m.v.). Udtagning af olieprøver fra skibets tanke som led i strafferetlig forfølgning efter havmiljøloven vil være omfattet af reglerne i retsplejelovens kapitel 73 om ransagning. Det antages, at ransagning af et skib, som politiet foretager, når der er mistanke om f.eks. en overtrædelse af havmiljølovens regler om skibes olieudtømning, vil være omfattet af retsplejelovens regler om ransagning af "boliger og andre husrum". Afgørelse om ransagning

af et skib kræver som udgangspunkt retskendelse. Såfremt ransagningen er rettet imod et skib, som en mistænkt har rådighed over, og denne meddeler samtykke til, at ransagningen foretages, kan beslutning om ransagning dog træffes af politiet.

Ransagning kræver retskendelse, medmindre øjemedet forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, jf. retsplejelovens § 796, stk. 3.

Retsplejelovens kapitel 74 indeholder regler om beslaglæggelse, der sker med henblik på strafferetlig forfølgning. Hvis der er grund til at antage, at en genstand, som den mistænkte råder over, f.eks. en oliejournal, kan tjene som bevis, vil politiet kunne beslaglægge denne. At en genstand kan tjene som bevis, indebærer ikke blot, at den kan tænkes at skulle indgå som en del af anklagemyndighedens bevisførelse i retten, men også at den (kun) skal anvendes til oplysning af sagen i forbindelse med politiets efterforskning. Retsplejeloven indeholder som nævnt ovenfor endvidere regler om, at andre end politiet, f.eks. tilsynsmyndighederne, har adgang til at foretage (foreløbig) beslaglæggelse.

Efter retsplejelovens regler er det en betingelse for beslaglæggelse af gods til sikkerhed for det offentlige krav på sagsomkostninger, krav på værdikonfiskation, bødekraV eller forurettedes krav på erstatning i sagen, at den mistænkte *ejer* godset. Den mistænkte vil i sager om f.eks. olieudtømning ofte være enten kaptajnen eller det selskab, der råder over skibet. Imidlertid *ejer* kaptajnen sjældent skibet, ligesom det selskab, som disponerer over skibet, ofte ikke er identisk med det selskab, som *ejer* skibet, hvorfor skibet ikke vil kunne beslaglægges til sikkerhed for bødekraV mv. efter retsplejelovens regler.

Beslaglæggelse kræver retskendelse, medmindre øjemedet forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, jf. retsplejelovens § 806, stk. 3.

Efter havmiljølovens § 63, stk. 2, kan skibet, efter dom er afsagt, tilbageholdes af tilsynsmyndigheden eller af politiet på tilsynsmyndighedens vegne, indtil bøder og sagsomkostninger er betalt, eller der er stillet sikkerhed herfor. Lov om sikkerhed til søs indeholder ingen tilsvarende regel.

2.3.2 Arbejdsgruppens indstillinger

Arbejdsgruppen har indstillet, at der i havmiljøloven skabes hjemmel til administrativt - også før dom er afsagt eller bødeforelæg er vedtaget - at træffe beslutning om at tilbageholde (beslaglægge) et skib, som ulovligt har udtømt olie, hvis det er nødvendigt for at sikre det offentlige krav på bøde, sagsomkostninger eller konfiskation. Det er vurderingen, at tilba-